

SVÉDORSZÁG

„Jalla, Jalla”, azaz a szociális beilleszkedéshez való hozzájárulás

Susan Runsten, az URBAN II Göteborg program koordinátora

Göteborg Svédország nyugati partvidékén helyezkedik el. 485 000 lakosával ez az ország második legnagyobb városa. Az utóbbi évtizedekben Göteborg kiterjedt strukturális változásokon esett át. Az iparában, kikötőjében és hajóépítő telepeiben bízó város mostanra egy sokkal változatosabb ipargazdaságot fejlesztett ki, ideértve az információs és kommunikációs technológiai ipart, a turizmust és a biomedicinát.

Göteborg ma egy sikeres, virágzó város. Ugyanakkor súlyos problémái is vannak. E problémák elsősorban abból a szociális kirekesztettségéből fakadnak, amely a menekültek és családtagjaik 80-as és 90-es években történő beözönlése nyomán keletkezett. Mindehhez a város különböző részei között létező demográfiai különbségek és egyenlőtlenségek is hozzáadódnak. Göteborg jelenlegi lakosságának 20%-a külföldön született. A bevándorlók főleg a város északkeleti részén sűrűsödnek, amelyet nagyarányú munkanélküliség és alacsony iskolázottsági szint jellemez. Amint Göteborg hozzájutott az URBAN II programhoz, az egyik legelső befektetés e városrész humán erőforrásainak felhasználására irányult, és az iskola- és foglalkoztatásra összpontosult.

Az URBAN II finanszírozásából részesülő projekt egyike a „Jalla, Jalla” (Menj! Menj!). A Jalla, Jalla-t a Medborgarskolan (mely egy felnőttképzési egyesület), valamint a Svéd Foglalkoztatási Hivatal és a helyi futballcsapat, a GAIS, karöltve menedzseli. A projekt a bevándorolt, hosszú ideje munka nélküli férfiak munkához jutását szándékozik elősegíteni. Ennek érdekében a svéd nyelven végzett tanulmányokat és számítógépes ismereteket szociális kapcsolatokkal és NKSZ- (nem kormányzati szervezet, angol röv. NGO) környezetben elsajátított gyakorlati állampolgári ismeretekkel kombinálják.

A közös érdeklődési kör a futball körül mozog, a GAIS révén pedig lehetőség nyílt a futballmeccsek megtekintésére és lebonyolítására, valamint a szponzoráló cégekkel való kapcsolattartásra. A Svéd Foglalkoztatási Hivatalon keresztül több olyan munkaadó csatlakozott a projekthez, aki újabb személyzetet szeretne alkalmazni. Az oktatás, a szabadidős tevékenységek és a munkaadókkal való kapcsolattartás ezen egyedülálló kombinációja nagyon sikeresnek bizonyult. A Jalla, Jalla 338 300 eurós pénzügyi támogatást kapott az ERFA-tól, hogy 2004 márciusa és 2006 decembere között 60 résztvevőt fogadhasson. A várt eredmények egyike az volt, hogy közülük 20-at legalább egy évig alkalmazzanak valahol: e célkitűzés már 2005 októberében teljesült. Amihez hozzáadódott még az is, hogy a projekt révén a 45 résztvevőből 18 rövid időtartamú munkához jutott.

A Jalla, Jalla egyik erőssége, hogy a figyelem középpontjában az összes résztvevőt érintő foglalkoztatás áll. Az alapelv szerint a tanulmányokat nem kell befejezni a munkába állás előtt, mert azokat már az első naptól kezdve a munkaerőpiachoz kell igazítani. Egyes

résztvevőknél ez a megközelítés nagyon rövid idő alatt érzékelhető eredményekhez, azaz munkahelyekhez vezetett, ami reményt öntött a csoport többi tagjába is, és ambicionálta őket: „Ha neki sikerült, akkor nekem is sikerülnie kell. Mindent ki kell adnom magamból!”

Abban a tanulmányban, mely a göteborgi URBAN II helyi partnerségeit elemezte, tíz projektet vizsgáltak meg és hasonlítottak össze, hogy megállapíthassák: a különféle szereplők együttműködése mennyiben járult hozzá a projektek sikeréhez. E tanulmány szerint a siker egyik tényezője abban áll, hogy a projekt célkitűzései valóban stratégiaiak legyenek, és megegyezzenek az átfogó célokkal. A célok és a célkitűzések nem haladhatják meg a projekt konkrét lehetőségeit. Ezáltal konkrét eredmények is felmutathatók lesznek, ami úgy tűnik, hogy a partnerség minden szintjén növeli az elkötelezettséget. A Jalla, Jalla jó példa arra, hogy mindez hogyan működik.

A Jalla, Jalla másik sikertényezőjét a partnerség kiegészítő szerepe adja. A Medborgarskolának, a Svéd Foglalkoztatási Hivatalnak és a GAIS-nak eltérő kompetenciái és perspektívái vannak a projekt forrásokkal való ellátását illetően. A partnerek feladatai és szerepei is eltérnek ebben a projektben. Egy partnerségben a sokszínűséget pozitív dolognak lehet tekinteni!

Az utóbbi tíz évben Göteborg országos és európai finanszírozásban egyaránt részesült annak érdekében, hogy elősegítsék a válság sújtotta övezetekkel, az etnikai kisebbségekkel és a bevándorlókkal való foglalkozást. E kezdeményezések javították az életkörülményeket, és vonzóbb lakóövezeteket teremtettek. Új módszereket és stratégiákat dolgoztak ki a demokrácia promoválására, az oktatási intézmények többnyelvű környezethez való megfeleltetésére, valamint a helyi gazdaság megerősítésére. Az adott övezeteket célzó városi kezdeményezések azonban még mindig nehézségekbe ütköznek. A kiértékelések rámutattak arra is, hogy a kiemelt övezetekre vagy kategóriákra összpontosuló kezdeményezések az érintett negyed, illetve az ottani lakosok megbélyegzését is kiválthatják. Annak veszélye is fennáll, hogy a munkanélküliségi és szegregációs problémák megoldásához kizárólag a válságövezetekre összpontosítanak, anélkül hogy ezeket a város és a régió problémáival összhangban tárgyalják.

A következő kihívás ezen akadályok legyőzéséből áll, amit olyan, jól megalapozott stratégiákkal lehet elérni, amelyek a városokban létező szociális kirekesztettség megszüntetését a regionális fejlesztés és növekedés átfogó céljaival kombinálják. A Jalla, Jalla-ból az a tanulság vonható le, hogy az egyes egyénekben létező potenciálra történő összpontosítás kulcsfontosságú a siker érdekében. Egy ténylegesen befogadó és multikulturális város esetén azonban az eredményekkel szembeni elvárásainkat sem szabad csökkentenünk.

Elérhetőség: susan.runsten@stadshuset.goteborg.se